

USNESENÍ STÍNOVÉ VLÁDY ODS

ze dne 19. srpna 2026 č. 12

k aktuálnímu suchu, jeho dopadům na české zemědělství a dlouhodobému hospodaření s vodou

Stínová vláda ODS

I. bere na vědomí

aktuální informace o vývoji sucha v České republice a jeho dopadech na české zemědělství, půdu, vodní zdroje a krajinu.

II. konstatuje, že

1. letošní sucho má mimořádně závažný charakter a jeho dopady se projevují v zemědělství, v nedostatku objemných krmiv, v průtocích vodních toků, ve stavu podzemních vod i ve schopnosti půdy a krajiny zadržovat vodu;
2. žádné jednotlivé opatření samo o sobě problém sucha nevyřeší a Česká republika potřebuje **kombinaci opatření v půdě, krajině, sídlech a vodohospodářské infrastruktuře**;
3. **přehrady, vodní nádrže a vodárenská infrastruktura nejsou protikladem přírodě blízkých opatření, ochrany půdy, mokřadů, krajinných prvků nebo zvyšování schopnosti půdy přijímat a zadržovat vodu**; všechna tato opatření se musí vzájemně doplňovat;
4. jedním z klíčových úkolů je hledat cesty, jak větší část srážkové vody dostat do půdy, zpomalit její odtok, omezit erozi a zvýšit schopnost půdy a krajiny vodu zadržet;
5. úspěch politiky proti suchu nelze hodnotit pouze podle počtu projektů nebo objemu vynaložených finančních prostředků; rozhodující musí být jejich skutečný a měřitelný přínos;
6. při řešení sucha je nutná dlouhodobá kontinuita přesahující jedno volební období a spolupráce vlády, opozice, krajů, obcí, zemědělců, vlastníků půdy, vodohospodářů, odborných institucí a dalších partnerů.

III. oceňuje

kroky Ministerstva zemědělství, které vedly ke zjednodušení administrativy u některých opatření, zejména využívání centrálních dat při posuzování dopadů sucha a uznání katastrofické situace v ekologickém zemědělství;

současně konstatuje, že zemědělci potřebují především **rychlé, předvídatelné a prakticky použitelné rozhodování státu v okamžiku, kdy musí přijímat hospodářská rozhodnutí.**

Individuální posouzení může být správným nástrojem, nesmí však být pro zemědělce administrativní ani ekonomickou loterií.

IV. požaduje po vládě a Ministerstvu zemědělství ještě v roce 2026

1. zveřejnit jednotná, srozumitelná a předvídatelná pravidla pro posuzování dopadů sucha na plnění dotačních podmínek, včetně maximálních lhůt pro rozhodování;
2. maximálně využívat data ČHMÚ, InterSucha, LPIS, evidence hospodářských zvířat a dalších veřejných zdrojů tak, aby zemědělci nemuseli opakovaně dokazovat státu skutečnosti, které stát již objektivně zná;
3. umožnit rychlé předběžné nebo orientační posouzení situace zemědělce ještě před provedením nevratných hospodářských kroků, zejména před zásadní redukcí základních a reprodukčních stád;
4. prověřit všechny relevantní dotační a administrativní podmínky, které mohou v mimořádně suchém roce zbytečně omezovat využití dostupných krmiv, biomasy, pastvy nebo jiné operativní změny hospodaření;
5. průběžně sledovat výpadek produkce objemných krmiv, vývoj jejich cen, náklady na dopravu, změny stavů hospodářských zvířat a případnou nucenou redukci základních a reprodukčních stád;
6. vytvořit ve spolupráci se zemědělskými organizacemi, kraji, státními podniky a dalšími subjekty aktuální přehled dostupných objemných krmiv a možností jejich přepravy mezi regiony;
7. zveřejnit transparentní přehled prostředků vynaložených v letech 2025 a 2026 na opatření proti suchu podle jednotlivých resortů, programů, zdrojů financování a typu opatření;

8. u připravovaných opatření proti suchu začít vedle jejich nákladů systematicky uvádět také očekávaný přínos pro vodní bilanci, zejména pro vsakování, retenci, dostupnost vody a odolnost konkrétních území;
9. zveřejnit přehled připravovaných strategických vodohospodářských staveb včetně jejich účelu, stupně přípravy, předpokládaných nákladů, harmonogramu a očekávaného přínosu;
10. **poskytnout opozici návrh připravovaného zákona o zjednodušení a urychlení výstavby strategické vodní infrastruktury ještě před jeho projednáním ve vládě**, aby bylo možné vést věcnou odbornou a politickou diskusi a hledat maximální možnou shodu na projektech s horizontem několika volebních období.

V. očekává od vlády pro rok 2027

1. předložení konkrétního víceletého plánu zvyšování odolnosti České republiky vůči suchu, založeného na kombinaci opatření, nikoli na jednom typu řešení;
2. aby tento plán zahrnoval zejména:
 - ochranu půdy před vodní a větrnou erozí,
 - zvyšování obsahu organické hmoty v půdě,
 - podporu vsakování vody,
 - vhodné změny hospodaření na zemědělské půdě,
 - krajinné prvky,
 - mokřady, tůně a revitalizace vodních toků,
 - pozemkové úpravy,
 - malé a střední vodní nádrže,
 - strategická vodní díla,
 - závlahy a jejich modernizaci,
 - propojování vodárenských soustav,
 - využívání srážkové vody,
 - a tam, kde je to vhodné a bezpečné, také využívání vyčištěné odpadní vody;

3. vytvoření systému prioritizace projektů podle jejich skutečného přínosu, nákladů, rychlosti realizace a potřeb konkrétních území;
4. stanovení měřitelných cílů, podle kterých bude možné hodnotit, zda jednotlivá opatření skutečně zvyšují množství vody zadržené v půdě, krajině a vodohospodářské soustavě;
5. stabilní víceleté financování opatření proti suchu tak, aby příprava dlouhodobých projektů nebyla závislá pouze na každoročním rozpočtovém vyjednávání;
6. pravidelné veřejné vyhodnocování výsledků přijatých opatření a jejich skutečného dopadu na vodní bilanci jednotlivých regionů;
7. vytvoření **systémové podpory individuálního odborného poradenství pro zemědělce a vlastníky půdy**, které jim pomůže:
 - vyhodnotit konkrétní podmínky jejich pozemků,
 - navrhnout vhodnou kombinaci opatření pro zadržování vody a ochranu půdy,
 - posoudit jejich technickou a ekonomickou proveditelnost,
 - orientovat se v dotačních, legislativních a povolovacích podmínkách,
 - a dovést vhodné opatření od návrhu až k jeho skutečné realizaci;
8. nastavení **politiky pozitivní motivace vlastníků půdy a hospodařících zemědělců**, která bude přednostně podporovat dobrovolnou realizaci účinných opatření prostřednictvím ekonomických pobídek, odborného poradenství, zjednodušení administrativy a dlouhodobě předvídatelných pravidel;
9. aby vlastníci půdy a zemědělci byli při změně hospodaření s vodou v krajině **partnery státu, nikoli pouze adresáty dalších zákazů a povinností**;
10. aby opatření pro zadržování vody, ochranu půdy, omezení eroze a obnovu krajinných prvků byla pro vlastníka půdy a hospodáře nejen environmentálně přínosná, ale také **prakticky proveditelná a ekonomicky smysluplná**;
11. cílenou finanční pomoc zemědělcům pouze tam, kde budou prokazatelně doloženy mimořádné hospodářské dopady a kde nebudou dostačovat administrativní, organizační nebo jiné nefinanční nástroje.

VI. předkládá Katalog opatření pro zadržování vody v krajině a zvýšení odolnosti České republiky vůči suchu

1. Stínová vláda ODS předkládá **Katalog opatření pro zadržování vody v krajině a zvýšení odolnosti České republiky vůči suchu** jako pracovní soubor konkrétních možností, které lze využívat podle podmínek jednotlivých území;
2. Katalog vychází z principu, že **jedno opatření nestačí** a že řešení sucha musí být založeno na vzájemně se doplňující kombinaci nástrojů v zemědělské půdě, krajině, sídlech a vodohospodářské infrastruktuře;
3. Stínová vláda ODS nabízí Katalog vládě, odborným institucím, zemědělským organizacím, krajům, obcím, vlastníkům půdy a dalším partnerům **ke společnému odbornému dopracování a stanovení priorit**;
4. součástí další práce nad Katalogem má být zejména:
 - vyhodnocení očekávaného retenčního a adaptačního přínosu jednotlivých opatření,
 - posouzení jejich nákladů a rychlosti realizace,
 - určení vhodnosti jednotlivých opatření pro různé typy území,
 - identifikace administrativních a legislativních překážek,
 - návrh potřebných změn zákonů a prováděcích předpisů,
 - rozdělení opatření na ta, která lze realizovat bezprostředně, a ta, která vyžadují dlouhodobou přípravu,
 - vyhodnocení možností individuálního odborného poradenství a projektové podpory potřebné pro realizaci jednotlivých opatření,
 - a návrh motivačních ekonomických a administrativních nástrojů, které zvýší ochotu vlastníků půdy a hospodařících subjektů opatření dobrovolně realizovat;
5. Stínová vláda ODS je připravena na základě Katalogu spolupracovat na **přípravě konkrétních legislativních změn**, které umožní rychlejší a jednodušší realizaci účinných opatření pro zadržování vody v půdě, krajině a vodohospodářské soustavě;
6. Stínová vláda ODS považuje za důležitou součást další práce nad Katalogem vytvoření systému, který propojí konkrétního vlastníka nebo hospodáře s

7. odborníkem schopným navrhnout vhodnou kombinaci opatření přímo pro jeho pozemky;
8. **Katalog nemá být pouze seznamem možností, ale pracovním základem pro jejich skutečnou realizaci v území.**

VII. nabízí spolupráci

Stínová vláda ODS považuje zajištění dostatku vody a zvýšení odolnosti České republiky vůči suchu za strategický zájem státu, který přesahuje jedno volební období.

Proto nabízí vládě **věcnou politickou a odbornou spolupráci** při:

- dopracování Katalogu opatření,
- přípravě legislativních změn,
- přípravě strategických vodohospodářských staveb,
- ochraně půdy a krajiny,
- vytváření systému odborného poradenství a pozitivní motivace vlastníků a hospodářů,
- a vytváření dlouhodobého systému hospodaření s vodou.

Podmínkou takové spolupráce je včasné poskytování informací, otevřená odborná diskuse a možnost připomínkovat zásadní legislativní a strategické materiály ještě před jejich definitivním schválením vládou.

Stínová vláda ODS očekává zejména, že návrh zákona o zjednodušení a urychlení výstavby strategické vodní infrastruktury obdrží s dostatečným předstihem **ještě před jeho projednáním ve vládě.**

VIII. zdůrazňuje

Česká republika nepotřebuje jeden „záračný“ projekt. Potřebuje promyšlenou kombinaci opatření.

Musíme dostat více vody do půdy, zpomalit její odtok, omezit erozi, zvýšit schopnost krajiny vodu zadržovat a současně budovat a modernizovat vodohospodářskou infrastrukturu tam, kde je potřebná.

Přehrada není protikladem zdravé půdy a funkční krajiny. Potřebujeme obojí.

Úspěch se nemá měřit počtem oznámených projektů ani množstvím utracených miliard korun.

Rozhodující je, kolik vody dokážeme skutečně zadržet, kde ji zadržíme, jak dlouho bude dostupná a jaký bude její přínos pro zemědělství, obce, přírodu a zásobování obyvatel.